

**Základní škola pro žáky se specifickými poruchami učení
a mateřská škola logopedická
Schola Viva, o.p.s.**

**Erbenova 16, 787 01 Šumperk, tel.: 583 214 153, tel./fax: 583 217 488,
e-mail: viva@schola-viva.cz, <http://www.schola-viva.cz>**

Organizace je zapsána v rejstříku obecně prospěšných společností u Krajského soudu v Ostravě, oddíl O, vložka 46.

Školní rok 2025/2026

Strategie předcházení školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost je problémem, jehož řešení vyžaduje náročnou práci s žákem, velmi často v součinnosti s rodinou žáka. Školní neúspěšnost je obrazem i důsledkem individuálních rozdílů, jednak v osobnosti žáků (např. v úrovni a struktuře nadání, charakteru, zájmu o učení, v emotivitě, motivaci, harmoničnosti či disharmoničnosti osobnosti), jednak v oblasti jejich výkonnosti ve škole a v jejich rodinné výchově.

Neprospěch je často způsoben souborem příčin, které je třeba dobře rozpoznat. Nejčastěji má na školní úspěšnost nebo neúspěšnost vliv. Mezi nejčastější příčiny neúspěchu ve vzdělání patří:

- školní nezralost
- včasné nerozpoznané smyslové vady-sluchu (v souvislosti s tím řeči), zraku; odchylka v celkové úrovni inteligence
- poruchy učení, poruchy chování, jiná zdravotní omezení a znevýhodnění
- častá krátkodobá absence
- onemocnění žáka
- dlouhodobá absence
- záškoláctví či skryté záškoláctví
- náročná životní situace
- výluka prezenční výuky – negativní dopady do studijních návyků a vzdělání
- odlišné sociokulturní prostředí.

Zjišťování příčin neúspěšnosti žáka

Na naši školu jsou přijímáni žáci na základě doporučení školských poradenských zařízení s přiznaným stupněm podpory 3 a vyšším, přičemž někteří z nich mají v doporučení uveden individuální vzdělávací plán. Podpůrná opatření uvedená v těchto doporučeních jsou pro učitele závazným a důležitým vodítkem při práci s konkrétními žáky. Všechna podpůrná opatření jsou dostupná v katalogových listech žáků a vyučující jsou povinni se s nimi seznámit a uplatňovat je ve výuce. Na případné změny v doporučeních během školního roku jsou učitelé informováni prostřednictvím výchovného poradce a třídních učitelů, kteří zajišťují komunikaci s odborníky z poradenských zařízení. I při dodržování všech podpůrných opatření a individuálního přístupu se však může u některých žáků objevit školní neúspěch.

Při zjišťování příčin neúspěšnosti žáka na naší škole pobudeme postupovat ve vzájemné spolupráci: třídní učitel, asistent pedagoga (pokud je do třídy přiřazen), žák, ostatní vyučující, výchovný poradce, školní metodik prevence, školní psycholog, vedení školy, ostatní pedagogičtí pracovníci, zákonní zástupci. Podle povahy příčin také další instituce-SPC, PPP, SVP, OSPOD, lékaři a Policie ČR.

Zjišťování příčin školní neúspěšnosti žáka bude probíhat:

- pozorováním jako diagnostickou metodou
- diagnostickým rozhovorem se žákem a zákonnými zástupci
- analýzou rozhovoru a formováním možností náprav.

V případě poklesu hodnocení je třeba přistoupit k řešení neúspěšnosti:

Vyučující předmětu, ve kterém žák selhává, probere situaci nejdříve se žákem a podle zájmu navrhne opatření (individuální konzultace, časový a obsahový plán ověřování vědomostí), informuje třídního učitele. U žáků s vysokou absencí v předmětu bude včas s nabídnuta podpora zvládnutí zameškané látky.

Třídní učitel informuje prostřednictvím systému Bakaláři o prospěchu žáka zákonného zástupce žáka. Následně podle potřeby zajišťuje společné schůzky vyučujících a zákonného zástupce žáka. Třídní učitel během školního roku vyhodnocuje nastavená podpůrná opatření.

Výchovný poradce se zúčastňuje dalších jednání se zákonnými zástupci a třídními učiteli, jestliže se prospěch nezlepšil. Pokud se vyskytne potřeba upravit podpůrná opatření žáka ve výuce, kontaktuje školské poradenské zařízení. Individuálně konzultuje nedostatečné studijní výsledky s žákem, třídním učitelem a vyučujícím daného předmětu.

Na základě dohody s vyučujícím předmětu, kde je žák neúspěšný, bude žákovi umožněno:

- individuální opakované vysvětlení učiva
- ověřování menšího objemu učiva po částech
- ověřování takovým způsobem a metodou, ve které je žák úspěšnější
- stanovení přesného data ověřování zadaného učiva
- navržení časového plánu-rozsah učiva a časový úsek
- konkrétní, stručné a srozumitelné zadání s ohledem na schopnosti a možnosti žáka.

Ve vyučovací hodině bude neúspěšnému žákovi umožněno a zajištěno:

- zvýšená pozornost, průběžné sledování činnosti žáka
- individuální práce se žákem v rámci individuálních konzultací i v rámci
- vyučovací hodiny – pomoc žákovi odstranit výrazné mezery v učivu, podpora při výuce při výkladu nového učiva
- jasné a stručné pokyny
- ověření pochopení zadání, informace nebo pokynu
- pomoc se zahájením práce a průběžná kontrola a ujištění žáka o správném postupu
- předem stanovený rozsah práce k hodnocení
- názorné pomůcky, přehledy učiva
- začlenění žáka do kolektivu vhodným způsobem (např. týmová spolupráce)
- vedení žáka k samostatnému požádání o pomoc, pokud si neví rady.

Ověřování znalostí a pochopení učiva:

- ústní formou frontální opakování, ústní zkoušení, formou referátu (na základě domluvy s vyučujícím daného předmětu)
- písemným prověřováním znalostí-kontrola sešitů, pracovních listů a sešitů (na základě domluvy s vyučujícím daného předmětu)

Zvýšená spolupráce s rodinou žáka

Zlepšení školních výsledků žáka je společným cílem pedagogických pracovníků, žáků a jejich zákonných zástupců a společně se musí důsledně podílet na předem stanovených postupech. Důležitá je domácí příprava, která navazuje na vzdělání ve škole a je zaměřena na procvičování probraného učiva a jejím cílem je:

- rozvoj smyslu plnění povinností
- procvičování probraného učiva
- ověření si své úrovně pochopení učiva
- rozvoj schopnosti samostatně pracovat
- doplnit si zameškané učivo.

Třídní učitel a vyučující daného předmětu si po dohodě se zákonnými zástupci sjednají časové rozmezí a přesné datum schůzek k průběžnému vyhodnocování dílčího pokroku či pokračujícího neúspěchu.

Formy a metody práce využívané při předcházení a řešení školní neúspěšnosti

Konkrétní formy práce se žáky naší školy:

- včasná diagnostika SPU
- úzká spolupráce s SPC, PPP a zákonnými zástupci
- stěžejní je dodržovat všechna podpůrná opatření doporučená školským poradenským zařízením (PPP, SPC), zadávání pravidelných úkolů, dílčích úkolů odpovídající žakovým vzdělávacím možnostem

- pomoc zákonným zástupcům se zajištěním odborných vyšetření
- tvorba IVP, které vycházejí z konkrétních potřeb žáka
- pravidelné hodnocení efektivity vzdělání podle IVP, přínos a osobní posun dítěte
- individuální přístup k žákům, respektování individuálního pracovního tempa, posílení motivace žáků
- nabídka individuálních konzultací po vyučování i před vyučováním
- doučování, individuální konzultace, školní klub-podpora žáků ohrožených školním neúspěchem
- zadávání pravidelných úkolů vycházejících ze stanoveného obsahu-dílčí úkoly odpovídající žakovým vzdělávacím možnostem,
- užívání podpůrných aktivit – oznámení písemné práce, stanovení termínu zkoušení z konkrétního učiva, umožnění opakovaného opravného pokusu
- používání podpůrných pomůcek při samostatné práci – přehledy, tabulky, kalkulačky, nákresy, aj. dle charakteru předmětu, které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu
- pro zjišťování úrovně žakovských vědomostí se volí takové formy a druhy ověřování znalostí, které odpovídají schopnostem žáka
- zaměření se na pozitivní výkony žáka v hodnocení a podpora poznávací motivace k učení
- nezdůrazňují se jednostranné nedostatky a chyby žáka
- při klasifikaci a hodnocení se přihlíží ke SPU-kombinace slovního hodnocení a známek
- respektování zdravotních postižení jednotlivých žáků.

Podněcování a podporování sebedůvěry žáka

Úspěch žáka ve škole nezávisí jenom na jeho schopnostech, ale i na jeho sebehodnocení na míře sebedůvěry. Důležité je, aby dítě mělo kladný vztah a dostatečně si uvědomovalo svoji vlastní jedinečnost a důležitost. Takový přístup pak výrazně kladně ovlivňuje jeho postoj ke školní práci

Nízká míra sebedůvěry brání k dosažení očekávaných výsledků. Dítě je nejisté, má velké obavy z případného selhání, větší sklon k úzkostem. Špatné sebehodnocení je příčinou toho, že dítě přestává usilovat o dobrý prospěch a na školní práci rezignuje. Dalším faktorem selhání žáka je špatný postoj ke škole nebo nedostatek motivace.

Podpora sebedůvěry žáků je jedním z nejdůležitějších kroků, jak jim pomoci zvládat případné neúspěchy. Důležité je, aby žák měl možnost zažít úspěch, i když jen v malých krůčcích. Povzbuzení a ocenění snahy mu dodává jistotu a chuť pokračovat dál.

Velkou roli přitom hraje i pravidelná evaluace a autoevaluace – tedy hodnocení i sebehodnocení. Díky nim žák lépe vidí, co se mu už podařilo a na čem může dál pracovat. Uvědomění si vlastního pokroku posiluje jeho motivaci a otevírá cestu k dalšímu posunu.

K prioritám ve výchovných a vzdělávacích strategiích naší školy patří podpora a podněcování sebedůvěry žáků, a to především:

- klademe na žáky přiměřené nároky
- posilujeme jejich kompetence (zdůrazňujeme jejich pozitivní stránky)
- jsme našim žákům osobně nápomocni a máme radost z jejich úspěchů
- začleňujeme do zkušeností dítěte roli úspěchu a umožňujeme jeho dosažení
- pomáháme jim nacházet alternativní řešení a rozvíjet návyky pro lepší zvládnutí problémů
- oceňujeme jejich jedinečnost a vyhýbáme se srovnání
- pomáháme jim s přijetím sebe samých
- oceňujeme schopnost vcítit se do pocitů druhých
- dbáme na smysl pro zvědavost
- umožňujeme žákům vyslovit vlastní názory
- motivujeme je ke školní práci.

V Šumperku dne 1. 9. 2025 zapsala Mgr. V. Davidová.